

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

เพ็ญศรี มีเจริญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยจำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test และทดสอบการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน One Way Analysis of Variance ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : 1) ความพึงพอใจ 2) การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้คนมีความรู้ความสามารถ ที่จะปรับตัวให้เข้าอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีการปรับปรุงพัฒนาสังคม ให้เป็นสังคมที่น่าอยู่ น่าอาศัยซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า “เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม องค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาย่อมเป็นตัวจักรสำคัญ การพัฒนาสถานศึกษาจึงเป็นหน้าที่ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสร้างขวัญกำลังใจ ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจ มีความรู้สึกที่ดีต่องานและสภาพแวดล้อมของงาน ตลอดจนมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยแนวคิดทฤษฎี ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ดังที่มาสโลว์(Maslow, 1954, p.370-396) ได้เสนอไว้ คือ มนุษย์มีความต้องการ 5 ชั้น คือความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการการยอมรับ และความต้องการความสำเร็จสมหวัง การสร้างขวัญกำลังใจจึงเป็นเรื่อง ความรู้สึกของบุคลากรที่มีต่อสภาพแวดล้อม การทำงานและเพื่อนร่วมงาน ถ้าครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีก็จะเกิดความร่วมมือในการทำงาน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องหมั่นตรวจสอบ หรือวัดขวัญกำลังใจของครู และบุคลากรอยู่เป็นระยะเพื่อจะได้จัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงานและสังคมให้เอื้อต่อการเกิดขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร อันจะส่งผลต่อความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อหน้าที่การงานแล้ว ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาย่อมมีผลต่อการจูงใจบุคคลให้มีความกระตือรือร้น และตั้งใจทำงาน ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจให้งานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยการศึกษาของ สมิท เคนดอลล์ และฮูลิน (Smith, Kendall and Hulin, 1969 p.89) มีองค์ประกอบอยู่ 5 ประการ ได้แก่ ลักษณะของงาน ค่าตอบแทน โอกาสก้าวหน้า การปกครองบังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้ ยังอ้างอิงทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮิร์ซเบอร์ก มุซเนอร์และสไนเดอร์แมน (Herzberg, Mausner and Snyderman, 1959, p. 113) ที่เชื่อว่าคนเราต้องการความพึงพอใจในการทำงาน(ปัจจัยกระตุ้น) ซึ่งประกอบไปด้วยความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความเจริญก้าวหน้า ส่วนความไม่พึงพอใจ (ปัจจัยค้ำจุน) ซึ่งประกอบไปด้วยนโยบาย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การปกครองบังคับบัญชา สภาพแวดล้อมและเงินเดือน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดสิ่งเหล่านี้ให้แก่ครูและบุคลากรทาง การศึกษาและสร้างในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้เขาได้ทำงานอย่างมีความสุขถ้าหากบุคลากรได้รับความพึงพอใจไม่เพียงพอเขาก็จะทำงานแหย่ง ส่งผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานอีกด้วย

จากหลักการดังกล่าว การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร จะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างความร่วมมือ การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างความพึงพอใจต่อการบริหาร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป ถ้าผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภารกิจงานต่างๆ ก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ว่ามีความพึงพอใจในงานใดบ้าง และไม่พอใจในงานใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงในงานนั้นๆ และเพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรครูที่มีเพศและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรครูเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Sample Random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีขอบเขตของเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการ

บริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (Independent Sample t – test)
4. ข้อมูลการเปรียบเทียบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Sheffe's Post hoc Comparison)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานทั่วไป

2. ได้ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการบริหารงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่จำแนกตาม เพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี -ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี -ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในเครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรีอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล มีชัย (2535, หน้า 108) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่โดยภาพรวมครูมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านบริหารงบประมาณ มากที่สุดเท่ากัน รองลงมาคือด้าน บริหารงานบุคคล ด้านบริหารวิชาการ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านบริหารงานทั่วไป เนื่องจาก การบริหารงานจำเป็นต้องมีปัจจัยในการบริหารจัดการ และดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง มนต์กลีสูตร (2544, หน้า 57-69) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง โดยมีผลการวิจัยปรากฏว่าภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทางด้านวิชาชีพ โดยเพราะซึ่งผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารต้องผ่านการอบรมพัฒนาตนเองอย่างเข้มเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง มนต์กสิสูตร (2544, หน้า 63-64) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง ที่กล่าวว่า การบริหารที่ดีต้องอาศัยหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการบริหารจัดการบนพื้นฐานที่ครอบคลุมปัจจัยด้านต่างๆอย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อองค์กร

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษา ตานี-ปรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระหว่าง 10 – 20 ปี มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอื่น ไม่พบความแตกต่างและรายด้านบริหารงบประมาณ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน โดยการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาการได้รับการจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐาน โครงสร้างสายงานและตามแผนงาน การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ของสถานศึกษาอาจไม่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง มนต์กสิสูตร (2544, หน้า 63) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง ผลจากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านงานธุรการการเงินและพัสดุโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ของสถานศึกษามีความชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้โรงเรียน เป็นแหล่งให้บริการความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เปิดโอกาสให้ครู มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการใช้หลักสูตร และควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุ และสินทรัพย์ของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การกำกับ ดูแล การตรวจสอบพัสดุ ประจำปี และจัดทำ แผนการใช้เงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูแสดง ความคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู สนับสนุนให้ครูเข้าสู่วิทยฐานะและ ขอเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น และควรยกย่อง ชมเชย พิจารณาความดี ความชอบ ด้วยความยุติธรรม
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามและตรวจสอบการใช้ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการพัฒนาการศึกษา และควรส่งเสริมให้ครู มีส่วน ร่วมในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลายรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิค.
- นฤมล มีชัย. (2535). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิชญโลก.
- บรรจง มนต์กลีสูตร. (2544). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชิน รัตนคุณ. (2542). การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์ กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภินันท์ เลียบไข. (2540). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- Herzberg, F.B. Mausner, and B. Synderman. (1959). *The Motivation to Work*. New York : John Wiley and Sons.
- Maslow, A.H. (1954). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Brothers.
- Smith, P.C., L.M. Kendall and C.L. Hulin. (1969). *The Measurement of job Satisfaction in Work and Retirement*. Chicago : Rand McNally.